РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., четвер 30-го грудня 1915. Ч. 154. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 30, 1915. N. 154.

З СЕРБСЬКОЇ АРМІЇ ОСТАЛО ВСЕГО 10.000 ЖОВНІРІВ.

30.000 полонених Австрійців перевезено зі Сербії до Італії.

Сильні морози на терені війни в Росії не позволяють на переведенє великих воєнних операцій.

Корпус індійських війск перенесено з Франції до Єгипту.

НА БАЛКАНІ:

З ЦІЛОЇ СЕРБСЬКОЇ АРМІЇ БЕРЕ ЩЕ УЧАСТЬ У ВІЙНІ ВСЕГО 10.000 ЖОВНІРІВ.

БЕРЛІН, 27. грудня. — Італійська часопись „Трібуна" оголосила звіт свого кореспондента зі сербського терену війни. Він подає, що відворот Сербів через Альбанію відбуваєть ся в найбільшім неладі. Сербський генеральний штаб не завдає собі навіть праці видавати якісь зарядженя в справі дальших воєнних операцій.

З 70-тисячної сербської армії, яка по битві на Косовім поли розпочала була відворот в напрямі Альбанії, дійшло до сербсько-альбанської границі всего 40.000. Решта згинула в часі маршу.

З того війска остало тепер лише 10.000 таких жовнірів, які можуть ще брати участь у війні.

Сербський наслідник престола в часі своєї утечі через альбанські гори мав при собі сторожу, зложену з 40 людий. Коли прибув до міста Скутарі (в Альбанії), лишив ся йому ще всего один офіцир і один жовнір.

Серби є сьвідомі сего, що їх армія зовсім знищена, і стратили вже всяку надію на побіду.

В МІСТІ БЄЛОПОЛЮ АВСТРІЙЦІ ЗДОБУЛИ 5.400 КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 27. грудня. — Міністерство війни оголосило з терену війни в Чорногорі отсі вісти:

„В останних днях не зайшли тут жадні зміни. В занятім місті Бєлополю начислено між иншою воєнною добичею також 5.400 крісів".

30.000 ПОЛОНЕНИХ АВСТРІЙЦІВ ПЕРЕВЕЗЕНО НА ОСТРОВ САРДИНІЮ.

РИМ, 27. грудня. — Сербія передала Італії 30.000 австрійсько-угорських жовнірів. Вони будуть уміщені на італійськім острові Сардинії під дозором сербських офіцирів.

Після урядових сербських телеграм первісне число австрійсько-угорських полонених жовнірів виносило около 60.000. Таке число мали полонити Серби в кількох перших місяцях війни. З того числа остало тепер всего 30.000, то є половина. Не є річию виключеною, що проча половина полонених згинула з причини великих пошестий (холери і тифу), які через довгий час були поширили ся по цілій Сербії.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ЧЕРЕЗ СИЛЬНІ МОРОЗИ МОСКАЛІ НЕ ГОДНІ ВЕСТИ ОФЕНЗИВИ.

ЛОНДОН, 28. грудня. — Урядові звіти російського генерального штабу подають з поля битви лише скупі відомости. В них говорить ся:

„Становища російських війск здовж цілої боєвої лінії є в порівнаню з німецькими значно кориснійші. Але є річию неможливою а навіть сьмішною, говорити в теперішнім часі про якийсь більший загальний наступ. Земля замерзла і є тверда як сталь. Наступ без спромоги укріпленя занятих становищ ровами і окопами не може принести тривалого успіху. Копанє ровів в так сильно замерзлій земли є річию впрост неможливою".

Ще недавно тому писали російські часописи, що зима буде добрим союзником для російської армії. Показуєть ся однак, що вона є зарівно ворогом для обох сторін. Обі сторони мусять ждати аж до весни, щоби звести рішаючий бій.

Телеграми з Німеччини і Австрії доносять, що богато жовнірів пущено в зимі на урльопи домів.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬҐІЇ:

ІНДІЙСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕНЕСЕНО З ФРАНЦІЇ ДО ЄГИПТУ.

ЛОНДОН, 28. грудня. — Англійсько-індійський корпус перенесено з Франції на инше поле битви. Пращанє сего корпусу відбуло ся торжественно. В нім взяв участь наслідник англійського престола і в імени короля висказав йому подяку за хоробрість в дотеперішних битвах.

Правдоподібно сей корпус зістав перенесений до Єгипту. Туреччина вже від довшого часу громадить великі війска над Суезким каналом, щоби вдарити на Єгипет.

ВЕЛИКИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАТОПЛЕНИЙ.

ЛОНДОН, 28. грудня. — Урядово потверджено нині вість про затопленє француського корабля „Вільля де ля Сіота", який плив попри грецький остров Крету. 208 осіб виратувано; 79 осіб утонуло. На корабли не було ніодного Американця.

Затоплений корабель числив 6.378 тон.

АНГЛІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЛОЙД ДЖОРДЖ ДОМАГАЄТЬ СЯ ПРИМУСОВОЇ СЛУЖБИ У ВІЙСКУ.

ЛОНДОН, 28. грудня. — Часопись „Дейли Мейл" доносить, що мін. Лойд Джордж на засіданю кабінету міністрів загрозив зложенєм свого уряду, коли кабінет не ухвалить примусової служби у війску для всіх нежонатих мущин, спосібних до війскової служби. Се мало би наступити в часі, скоро показало би ся, що дотеперішна система рекрутованя не принесла би пожаданих успіхів.

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО І ДО СТАРОГО КРАЮ.

ВЕРЛІН, 28. грудня. — Останні телеграми принесли вість, що англійські власти забрали почту з Америки, яка находила ся на кораблях: „Ню Амстердам" (голяндський) і „Хрістіян Міхельзен" (норвеський). Оба кораблі везли між иншими також почту з Америки для Німеччини і Австрії.

НЮ ЙОРК, 28. грудня. — Корабель „Юнайтед Стейтс" прибув нині з Европи до Ню Йорку. Капітан корабля подає, що англійський воєнний корабель приказав йому дня 13. грудня завернути і заплисти до пристани Ґрінок в цїли переведеня ревізії. Англійські власти забрали з корабля 1961 малих почтових пакетів і 930 почтових посилок. Доперва по 5 днях одержав корабель дозвіл на дальшу дорогу до Ню Йорку. Значне припізненє прибутя сего корабля до Америки спричинила також і сильна буря на мори.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ПЛОТИЧА ВЕЛ. ПО УСТУПЛЕНЮ МОСКАЛІВ.

Понизше наведений лист писав Л. Кондратович (70 літний старець зі села Плотичі вел., пов. Бережани) до свого сина Фелікса у Вілксбери, Па. Лист писаний 26. вересня, а прийшов до Америки 5. падолиста 1915 р. Лист подаєть ся у виїмках.

Мої дорогі Діти!

Ми, Богу дякувати, здорові, але не всі. Каська Гануська і Тодорчина Юльця були дуже хорі, але тепер вже здоровійші. Домінко, Польцьо і Ганя Тодорчина померли на одну слабість. Домінка і Ганю поховали ми на цвинтари, а Польця в городі. То війско його ховало і не позволило його ховати на цвинтари. Я поставив йому тимчасом деревляний хрестик, а як Бог дасть спокій, то може хто і на фіґуру спроможеть ся. Добре йому там, нехай з Богом спочиває. Домінко помер 12, Ганя 14, а Польцьо 16 вересня. За 5 днів всі троє минули ся.

Богато людий хорує і богато вже повмирало. Трохи людий виздоровіло, але дуже богато ще хорих. Бог сьвятий знає, як то дальше буде з нами.

Хліба не маємо нічого, бо Москалі старе збіже спалили, а нове викосили і спасли кіньми. Хто нажав і зложив в копи, то Москалі те збіже в поли в копах попалили. Лишили ся іно картофлі. Але і ті Москалі декуди повикопували, а декуди кіньми витратували.

Плотичі, Богу дякувати, Москалі не спалили, іно два доми, а то: Мітренги і Цвая. Зате понищили богато будинків і дерев. Де яке лише було, все вирубали.

Я до Вас передтим не писав, бо не було куди листа післати. Москалі не пустили ніодного листа ні від нас, ні до нас. Тай не було на чім написати, бо Москалі знищили всі папері, що лише найшли.

З моєї кузні забрали Москалі все начинє до начальника, тільки міх лишили і то багнетами його подіравили.

Москалі зрабували всі коні, худобу, свині, кури, гуси, качки, де лише тільки побачили.

В нас велика дорожня. Хоч би і мав гроші, та купив би збіжа, то нема де його змолоти. Москалі всі млини порозбивали і попалили. З нашого млина ані знаку не лишило ся. Мости на греблі спалені, став спущений.

Дуже тяжко нам тепер жити, бо нема в чім ходити ані за що купити. Тим добре, що повмирали, бо вже нічого не потребують і не страхають ся так як ми, коли кождої хвилі смерть в очи заглядає. Не жалуйте за ними, бо вони щасливійші від тих, що лишили ся тут на сьвіті.

Не жалуйте того, що Ви не є тепер дома. Щасливі Ви, бо не бачите того нещастя, яке діяло ся і діє ся з нашим народом. Як неодна мама бідить з дітьми по полях. Кому лишила ся корова, то має бодай чим себе і діти закропити. А в кого нема, то сам і його діти млїють з голоду. Хиба тільки, що дечиїх бараболь накопає.

Як Москалі виганяли людий з домів і казали їм іти до Росії, то обіцяли богато землї; казали, що будуть побирати поживу і гроші. Було богато таких дурних, що Москалів послухали, покинули своє майно і повиходили зі своїх сіл. А тоді Москалі сейчас хати порабували, а відтак попалили.

Поздоровляю Вас всіх троє.

Ваш тато Л. Кондратович.

УТЕЧА МОСКАЛІВ З ЯТВЯГ.

Понизше наведений лист писала П. Кіндзєра (Ятвяги, пов. Бібрка) до свого сина Михайла в Нортумберленд, Па. Лист писаний 15. падолиста 1915 р.

Дорогий Сину!

Витаю Тебе, дорогий Сину, словами Слава Ісусу Христу. Не мала я вже надії, щоби ми мали відомість від Тебе. Ми вже були готові на смерть, але Всевишний Бог устеріг нас і ми ще жиємо до якогось часу. Але того страху, в якім ми жили, то я не годна описати.

Як ворог мав надійти, то ми з Татом були у „зарубі" на своїм поли. Закопували ми там полотно, бо в дома ми вже закопали були по ямах солонину, шматє, подушки і збіжа потрохи. Бо казали люди, що як Москалі прийдуть, то все заберуть. І ми закопали на загоні від Верстового.

Ми дивимо ся, аж тут іде вже ворог з канонами. І так дуже богато було тих Москалів, що не годен було перейти дороги. Стали відразу просто нашої пшениці, подивили ся і поставили 7 канонів в пшеници, а решту знова трохи дальше відігнали. Тато, як побачили, що з тої пшениці вже нема нічого, тай впали. А Олекса Горінь коні пас та зачав на Тата кричати: „Що робите, дайте спокій! Просіть Бога, щоби нас від смерти стеріг". А сам плаче, аж трясеть ся. Ми тоді утікли вертепами до дому. Приходимо до дому, а наших дівчат вже нема. Дося сховала ся до хліва, а Таня у пшеницю старого війта. Бо вже ті прокляті Москалиска наших людий відразу стали гонити зі села до копаня шанців. Ой, катували-ж вони наш нарід нагайками!

В тій хвилі приходить до нас на подвірє Москаль і кричить: „Ану! Вибирайте ся!" А я питаю: „Та куди?" А Москаль каже: „До Росії! бо тут буде бій". Я на то відповіла: „Нехай зараз таки згину на своїй землї, а до Росії не пійдемо".

Дякуємо Всемогучому, що той ворог у нас довго не був, лише від середи до неділї.

В неділю рано прийшло до нас наше війско. Наш нарід, як побачив своє війско, то з радости не знав, що має робити. А малі діти, то зілє стелили під ноги жовнірам. То старші давали дітям по дві шустки. Старші дуже тішили ся. То Тобі не можу тої втіхи описати, як ми побачили своє війско.

Як наші стали Москалів бити, то Москалі утікали в нашу улицю у вертеп. Один упав коміть головою на корову, а решта попадала на купу, а все кричали: „Скорій, братца, скорій!"

Аж тут знова, дивимо ся, наші жовніри ведуть цілу юрбу Москалів, що їх злапали були коло нашого склепу. Що то за радість була, що за втіха. Не можу Тобі, любий Сину, того описати.

Знова один Москаль, як утікав на кони коло нашої Касі, зачепив одною ногою деревину, то один чобіт на дереві лишив ся, а з одним втік. То ми дивили ся на той чобіт, то в нім досить було крови.

Тепер дякуємо Богу, що ми спокутували того ворога, який на нас так напосів ся. Хоч не довго був він в нас, а гадали, що не перебудемо.

Твоя сестра Таня була дуже відважна і безпечно собі ходила поміж кулї та не бояла ся. Ми всі зі страху по ямах сиділи, а вона ні. Все казала: „Я на Бога здаю ся". Як Москаль взяв нам курку, то вона від него відобрала.

Нашій Касі несогірше поводить ся. За Дмитра, що є при війску, взяла в Бібрці чотири сотки. Но тільки що коний не має, але, як Бог допоможе, то і коні купить ся.

З нашого села дотепер забиті на війні: Гринь Турчин, Василь Пазин, Юрко Сокальчук і Василь Афтанасів.

На тім кінчу своє писанє і поздоровляю Тебе, дорогий Сину.

Твоя мама П. Кіндзєра.

ПОМОРЯНЩИНА ПІСЛЯ ГОСПОДАРКИ МОСКАЛІВ.

Понизше наведений лист писав Теодор Медведик (Жабинє, коло Поморян) до зятя Николи Кривого в Торонто, Онт. (Канада). Лист писаний 8. падолиста 1915 р.

Дорогі наші Діти!

Доносимо Вам відомість, що ми з ласки Бога здорові і поводить ся нам добре, бо вже ми спокутували ся тих звірів Москалів.

Коло нас тепер спокій. У нашім селі ніхто не погорів. Село Тратолоки Москалі чисто спалили. Нашого села не мали вони часу спалити, бо наші війска заскочили їм дорогу і тут коло нас взяли богато Москалів до неволї.

Ми накопали 140 мішків бараболї. Збіже зібрали також. Як Москалі були в нас, то забрали нам бугая вартости 500 корон, а заплатили всего 20 рублів. І то ще добре, бо в других позабирали і нічого не заплатили.

В нас тепер дуже дорожня. Нові чоботи коштують 44 корон, а підшитє 24 корон; найпідлійша матерія 8 кор. 60 сот.; стіс дров 60 корон; одна цебуля або головка чіснику 2 сот.

В нас були тепер на урльопі вуйко і швагер.

Богато забитих з нашого села нема, тільки кілька ранених.

Більше не пишемо, бо не знаємо, чи сей лист дійде. Поздоровляю Вас, до милого побаченя.

Ваш тато Теодор Медведик.

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.

Найблизша почта до старого краю відійде в понеділок, дня 3. січня 1916 р. кораблем „Юнайтед Отейтс" з Ню Йорку.

Американсько-українське Бюро.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th St., New York, N. Y.
Telephone: 8968 Orchard.

Чому кождий Українець повинен читати „Свободу"?

Нинїшне число „Свободи" є вже останне в 1915. роцї. Слїдуюче число вийде вже в 1916 роцї.

Настає зміна року, саме найдогіднїйший час вислати передплату на „Свободу".

Передплату повинні вислати не лише дотеперішні передплатники, але й ті, що ще дотепер не передплачували „Свободи".

Инаншими словами: кождий сьвідомий Українець повинен бути передплатником „Свободи", а як не має гроший на „Свободу", то повинен бути її читачем і прихильником, а то зі слїдуючих причин:

I. ПАТРІОТИЧНИМ ОБОВЯЗКОМ КОЖДОГО УКРАЇНЦЯ Є ПОПИРАТИ І ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ УКРАЇНСЬКІ ҐАЗЕТИ, БО:

1) Кождий нарід в теперішнім часї мусить мати свою народну пресу, тому мусять її мати і Українцї:

2) Ґазети дають початок і попирають усей народний рух;

3) Таку саму роботу сповняють українські часописи, а передівсїм „Свобода".

II. НАЙСТАРШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ҐАЗЕТОЮ В АМЕРИЦЇ Є „СВОБОДА":

1) Вона виходить вже 23 роки, а тепер зачинає 24-тий рік свого істнованя, отже близко чверть сотки лїт; вона є одинокою ґазетою, що лишили ся дотепер з ріжних видавництв, закладаних на початку нашої іміґрації в Америцї;

2) „Свобода" перша ставила ясно справу орґанїзації Українцїв в Америцї і витвореня народної сили;

3) Зі „Свободою" вяжеть ся тїсно історія американських Українцїв.

III. „СВОБОДА" Є НАСКРІЗЬ НАРОДНОЮ ҐАЗЕТОЮ:

1) Вона високо держить український прапор і ясно ставить українську справу;

2) Заступає інтереси усього українського народа без огляду на верстви чи стани;

3) Завзято і сьміло боронить української справи перед ворогами і перед нападами ренеґатів і хрунїв таки з нашого народа:

4) Стараєть ся йти з духом часу і з народними потребами;

5) Вказує цїли і способи народної працї.

IV. „СВОБОДА" ПОПИРАЄ СПРАВУ ВІДРОДЖЕНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА В СТАРІМ КРАЮ:

1) Подає вісти з рідного краю;

2) Стоїть за здобутєм і розширенєм прав українського народа в Австрії і Росії;

3) Підпирає акцію для матеріяльної помочи старому краєви, накликує до складок на старокраєві цїли і безінтересовно подає викази жертв, заряджує ними і висилає куди слїд;

4) Підносить на дусї наших рідних у старім краю, бо вони бачать, що за ними стоять десятки тисяч американських Українцїв під проводом „Свободи" і, що сї Українцї в Америцї готові прийти з помочию рідному краєви;

5) „Свобода" ясно ставить справу визволеня України в теперішнім часї, обговорюючи сю справу основно зі всїх боків.

V. „СВОБОДА" Є НАЙЛЇПШЕ РЕДАҐОВАНОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ҐАЗЕТОЮ НА ЧУЖИНЇ:

1) Вона стараєть ся подавати основно і всесторонно написані статї;

2) Подає вісти з народного житя в Америцї;

3) Подає найскорше вісти зі старого краю;

4) Піддержує народного духа в найтяжших хвилях, які переживає наш нарід;

5) „Свобода" стараєть ся заступити недостачу старокраєвих ґазет під теперішню пору;

6) „Свобода" не хвалить ся перед сьвітом, лише в почутю свого обовязку робить свою роботу;

7) „Свободу" читають тут в Америцї і за границею майже у всїх державах Европи; на неї покликують ся найвизначнїйші наші і чужі полїтики.

VI. „СВОБОДА" НЕ Є ОБЧИСЛЕНА НА „БІЗНЕС":

1) Вона є самостійною ґазетою, незалежно від чужих фондів, лише зависима від своїх українських читачів і передплатників;

2) Чисті зиски зі „Свободи" не йдуть до нїчиєї приватної кишенї, але їх обертаєть ся на розширенє ґазети, на лїпше її редаґованє, на уріжнороднене змісту і піддержанє народного руху;

3) В той спосіб „Свобода" звертає читачам і передплатникам усей чистий зиск, бо за дуже дешеву передплату дає їм добірний духовий корм.

З ВИСШЕ НАВЕДЕНИХ ТОЧОК МИ БАЧИМО, ЩО „СВОБОДА" Є НАРОДНОЮ ҐАЗЕТОЮ, СЛУЖИТЬ ВІРНО НАРОДОВИ І НАРОДНІЙ СПРАВІ.

А КОЛИ ТАК, ТО УВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ ЗАГАЛ ПОВИНЕН „СВОБОДУ" УВАЖАТИ ЗА СВОЮ РІДНУ ҐАЗЕТУ І ЇЇ ПІДПЕРТИ.

А ПІДПЕРТИ „СВОБОДУ" НАЛЕЖИТЬ ТАК, ЩОБИ ПРИЄДНАТИ ТИ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ. ОДНОГО ЧИ ДВОХ ДОЛЯРІВ НЕ ТРЕБА ЖАЛУВАТИ. В ТОЙ СПОСІБ ЗРОСТЕ ЧИСЛО СЬВІДОМИХ І ОСЬВІДОМЛЕНИХ УКРАЇНЦЇВ, А НА ТІМ ЗИСКАЄ І НАРОДНА СПРАВА.

ТОМУ З ПОЧАТКОМ 1916. РОКУ БЕРІМ СЯ ДО МАСОВОГО ПОШИРЕНЯ НАЙБІЛЬШОЇ І НАЙСТАРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ҐАЗЕТИ — „СВОБОДИ".

НАРАДИ ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ У ВІДНИ.

ДО ЄДНОСТИ І ЗГОДИ!

Львівський дневник „Українське Слово" (з 16-ого падолиста с. р.) в дописи з Відня доносить про пятидневну нараду Загальної Української Ради у Відни.

Наради мали бути дуже важні, бо відносили ся до найважнїйших загально-народних українських справ в Австро-Угорщинї. Одначе з уваги на воєнну цензуру згаданий львівський дневник подав про сї наради дуже мало до відома, а і те, що подав, сказане доволї неясно, особливо для людий, що бачать те, що дїєть ся на австрійській Українї, — лише з далека.

Всетаки зі згаданої дописи дещо довідуємо ся, а особливо кождий читач **зверне увагу в тій дописи на отсих пять головних точок.**

1. Зі звіту з тих пятидневних нарад Загальної Української Ради у Відни видно, що український загал був невдоволений з її дотеперішної більше „замкненої в собі полїтики" та домагав ся, аби скликано нараду З. У. Ради для поправи тих нездорових відносин.

2. Довідуємо ся, що З. У. Рада пійшла за голосом загалу і скликала таку нараду, на яку ще й запросила всїх українських послів (що не належать до З. У. Ради), а яка тягнула ся через 5 пополудневих засїдань.

3. Довідуємо ся, що невдоволенє усунено, бо наради виказали найповнїйшу однозгідність.

4. Довідуємо ся, що найважнїйшою справою 5-дневних нарад була дискусія над будучностю, — будучностю українського народа в Австро-Угорщинї.

На тій точцї видно виринув був спір і непорозумінє. Чого наш нарід в Австрії домагаєть ся, се для нїкого з нас не є тайною: Найменьшим українським домаганєм в Австрії є — **самоуправна українська провінція, з усїх тих земель, які будуть під Австрією, і повна незалежність від Польщі.**

В тім, як можна догадати ся зі звіту про хід нарад, осягнено повну згідність і ухвалено відповідні резолюції. Що ті резолюції мусїли бути згідні з бажанями українського загалу, се видно хоч би з того, що їх австрійські власти не позволили оголошувати. А не позволили оголошувати без сумнїву лише з уваги на Поляків, чи там на цїлу теперішну Польщу, з якою Австрія тепер більше панькаєть ся нїж се було перед війною.

5. Довідуємо ся, що і в нутрі З. У. Ради у Відни були непорозуміня і спори, яких наслїдком було те, що виступили із З. У. Ради о. Тит Войнаровський і посол др. Евген Петрушевич, котрі імовірно перші наставали на поправу відносин в З. У. Радї і на те, щоби її полїтику поставити ясно. Їх домаганя очевидно осягнули успіх і тепер робить ся заходи, щоби вони назад вернули ся до З. У. Ради.

* * *

Кождий з нас Українцїв і тут в Америцї розуміє, яке тяжке положенє наших братів тепер в Австрії, і яка тяжка задача теперішної їх полїтики; яка велика одвічальність українських провідників в Австрії за їх полїтику, за те, що і як придбають для свого народа по війнї, або занедбають.

Тепер важить ся будучність українського народа в Австрії, а також і поза нею.

Осягнути для сього успіх — се справа великого труду і великих заходів, особливо, коли зважити, що наша полїтика в Австрії має сильного ворога — Польщу.

Серед такого тяжкого положеня нашого народу і нашої полїтики в Австрії є зовсїм зрозумілою річию, що можуть бути всякі невдоволеня, особливо, коли справи великої ваги тяжко як слїд вияснити з уваги на воєнну цензуру.

Длятого теж зрозуміла річ, що такі невдоволеня були і на Загальну Українську Раду у Відни та, що і в нїй були непорозуміня.

Одначе добра воля все переможе. Тож і ся добра воля і патріотизм українських провідників в Австрії дав змогу всїм зійти ся разом, нарадити ся **і дійти вкінци до згоди та до порозуміня.**

Сю згоду в старім краю витаємо і ми щиро та желаємо як найбільшого успіху для волї і добра цїлого українського народа.

ЯК ДАЛЬШЕ ВЕСТИ ТУ РОБОТУ, ЯКУ СОЙМ ЗАЧАВ І ЯК ОРҐАНЇЗУВАТИ ФЕДЕРАЦІЮ УКРАЇНЦЇВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ?

Є два способи орґанїзувати „Федерацію Українцїв": Федерація може закликати всї місцеві українські товариства, щоби вони також стали віддїлами Федерації або треба закладати нові товариства яко віддїли Федерації.

Найлїпше буде ужити обох способів, то значить: закладати нові товариства і закликати до Федерації всї ті місцеві товариства, котрі вже істнують.

Тому Екзекутива Федерації взиває отсим всї українські місцеві товариства, а іменно: віддїли асекураційних братств, читальнї, віддїли полїтичних партій, клюби, просьвітні кружки і т. д., **щоби вони на найблизших мітінґах ухвалили приступити з всїми своїми членами до загальної української не-бізнесової орґанїзації, котру Сойм покликав до житя.** Таким способом ріжні українські товариства, котрі не мають між собою злуки, і особливо віддїли ріжних запомогових орґанїзацій, стануть тепер членами одної великої спілки, котру названо „Федерація Українцїв".

Але треба старати ся, щоби не лише всї члени дотеперішних товариств приступили до сеї Федерації. Ми повинні з'єднати до сеї центральної спілки також тих, котрі ще до жадного товариства не належать. Тих, зовсїм незорґанїзованих людий, є богато більше нїж зорґанїзованих, але Федерація хоче дати почин до того, щоби кождий бодай до одного товариства належав. Наше гасло є: просьвіта і поміч для старого краю. **Просьвіта** не для одної ґрупи, але для широкого загалу і **поміч** для старого краю не від горстки, але від соток тисяч українських еміґрантів.

Тому Екзекутива взиває всїх, хто годить ся на наше гасло: приступайте до Федерації для спільної просьвітної і культурної роботи і для помочи відбудованю і визволеню України.

Тих, що належать до котрогобудь місцевого товариства, взиваємо, щоби на найблизшім мітінґу голосували за тим, щоби цїле їх товариство до Федерації записало ся. Тих, що не належать до жадного товариства, братства, віддїлу, клюбу, читальнї і т. д., взиваємо, щоби сейчас записали ся до Федерації через найблизше товариство, або, щоби заложили осібний віддїл Федерації Українцїв.

Посли Першого Українського Сойму в Ню Йорку повинні в порозуміню з членом Загального Комітету з даної околицї зачати сю роботу.

Статут буде друкований яко додаток до Різдвяних чисел тих ґазет, котрі брали участь в Соймі.

Друки, леґітімації і відзнаки, будуть розіслані всїм товариствам, котрі ухвалять приступити до Федерації і повідомлять про се писаря.

Мирослав Січинський,
писар Федерації Українцїв
165 W. 122nd St., New York, N. Y.

ТЮРМА ЗА ВОЛЮ.

Я не боюсь тюрми і ката,
Вони для мене не страшні!
Страшна тюрма у рідній хатї,
Неволя в рідній сторонї.

Менї не встид носить кайдани
За волю краю і братів,
Позор — — золочені жупани
Носить, нанявшись до катів.

Нехай нас мучать і катують,
А слова правди не убють;
Нехай кати всї бенкетують,
Час прийде — разом пропадуть...

Що нам тюрма! — то слава наша,
Ми всї тепер сидим в тюрмі,
Всї пєм одну ми скорбну чашу,
Одна вона — тобі й менї!

В кого єсть совість і надія,
Того ся чаша не мина;
Той випити її зуміє
Усю, усю, до дна, до дна!

Кого у красше віра гріє,
Тому ся чаша не страшна, —
Вона прибавить ще надії
І більше укріпить вона.

О. Я. Верниволя.

ПРО ПЕРЕСИЛКУ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Пересилка листів.

Нераз дають ся чути ріжні нарікання, що люди вже по кілька місяців ждуть на відповідь своїх листів, висланих до старого краю.

Головні причини опізненя, а часом може навіть недорученя листів зі старого краю і до старого краю є отсї:

1) **Неправильна комунїкація кораблїв між Америкою а Европою.** Кораблї, які перевозять почту з Америки до Европи, підлягають часто ревізіям, які переводять анґлїйські і француські власти. Се спричиняє, що корабель, котрий в часї спокою їде з Америки до Европи 7 до 9 днїв, потребує нераз на свою подорож і 14 днїв.

2) **Часто лучаєть ся, що анґлїйські і француські власти забирають з кораблїв, їдучих як до Америки так і з Америки, почту, призначену для Австрії і Нїмеччини.** Часто приходить ся бачити, що листи зі старого краю є заосмотрені печаткою анґлїйської цензури. Чи анґлїйські власти по переведеній цензурі листів звертають їх всї назад, годї знати.

3) **Доручуванє листів, які прийшли до старого краю, стрічає ріжні трудности і перепони.** Східна Галичина є головним тереном війни. Буває нераз таке, що зелїзницї через тиждень і два є призначені виключно для війскових цїлий. Почту перевозять зелїзницї тодї лише принагідно, а часто мусять уживати до сего возів і самоходів.

4) **Значне число почтових урядів не є ще відчинене.** Ще труднїйше є доручуванє листів до сїл, які находять ся близко, або на самій боєвій лїнії.

5) **Часто лучаєть ся, що чоловік, до якого лист був писаний, вже не жиє або покинув під примусом рідне село.** Були случаї, що цїла родина вимерла або виїхала. Залежить тодї від щастя, щоби сей лист попав ся бодай до рук знакомих, а знова від їх доброї волї залежить, чи схочуть відписати і подати, що стало ся з тими людьми.

Всї повисше наведені можливости спричиняють великі трудности щодо пересилки листів до старого краю і до Америки.

Подаємо тут такий примір: Американсько-українське Бюро (перетворене з „Народної Канцелярії" Укр. Нар. Ради в Америцї) вислало перший лист до старого краю 17. серпня, а відповідь прийшла на него доперва 27. грудня, т. зн. понад 4 місяцї треба було ждати на відповідь. Деякі люди є щасливійші, і тим приходить відповідь нераз по 1½ місяци.

На сї перепони нема ради. Одинока рада є терпеливість, а друге: висилане для більшої певности кількох листів в ріжних часах, щоби на случай, коли би один з листів пропав в часї ревізії на мори, другий або третий міг дійти на місце призначеня.

Пересилка гроший.

Тесаме дїєть ся і з висилкою гроший. Заходить лише та ріжниця, що лист можуть зовсїм сконфіскувати, а гроші пропасти не можуть, бо пересилаючий дістає запоруку, що гроші мусять бути доручені, або завернені назад. За те лучаєть ся нераз, що по дорозї сконфіскують банкові лїсти, на яких є виписані адреси тих, яким гроші мають бути доручені. Тодї банк мусить вислати нові лїсти висилок, що спричиняє нераз і кількамісячне опізненє. Тесаме відносить ся і до ресітів, які видає почта в старім краю яко потвердженє, що гроші зістали вже в старім краю переказані даній особі.

Тому не можна зараз робити якого підозріня, але мусить ся терпеливо дожидати часу. Тимчасом посьвідки нехай тримати у себе в переховку, щоби в разї потреби внести реклямацію.

Пересилка пакунків.

Пакунків до старого краю пересилати впрост з Америки не можна.

Американсько-українське Бюро одержало з почти, яку привезли кораблї „Ротердам" і „Юнайтед Стейтс", поверх 600 листів зі старого краю. Майже всї ті листи є відповідями на переслані через Бюро листи і зістали вже розіслані до осіб, яким належать ся.

Американське Українське Бюро.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 East 6th St., New York, N. Y.
Telephone: 8968 Orchard.

ПРИГОТОВЛЯЙТЕ СЯ ДО КОЛЯДИ НА ПОМІЧ РІДНОМУ КРАЄВИ!

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper

published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
0.75 per 3 months

In Jersey City, Canada and other foreign countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months

Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75

В місті Jersey City, до Канади і других країв:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00

Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адресса:
SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мон-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".

При висилянку замовлень належить долучити мон-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION MEMBERSHIP LABEL
FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

ПОЗДОРОВЛЕНЄ ГЕРОЇВ.

Умираєм... Упадаєм у кріваїн бою. —
Вже й прощаємось з рідною сьвятою.
Вже, здаєть ся, довго, добре ми нажились
Та зі зимною пекельною набились.
Нас гудили всякі людські кровопийці
І кричали: Се звірі, погані вбийці!
Не любили нас нїкчемні і злодухи.
Лаяли брати нас — бідні слобудяки.
За які провини? За любов до брата,
За ненависть до убийника і ката...

Око в нас померкло. — ясно не погляне
І погорди громом у падлюк не гряне, —
Руки наші в трудах потеряли силу,
Бо кайданів те серема їх гнїтило —
Голова паде ось — не здїймесь горою
Мїритись з тиранів силою гидкою;
Тіло наше знидало в тяжкій неволї,
Серце наше покрушили люті болї, — —
Умираєм, — та душа не засмирає,
Пісню тиху так — із серця, співає:

Віримо, що вскорі встане красна доля, —
Ясне сонце розжене темноту з полї, —
Вже не довго в крови злим катам купатись,
Вже не довго кровію братам вмивались, —
Вже не довго панувать на сьвітї, —
И неповинним не вікы уже терпіти —
І могутніх пануванє покінчить ся — —
І в незрячих мозках день вже прояснить ся; —
Не назнуть борця за правду: „вбийник, злодїй!" —
Не назвесь дерун поганий: „брат-добродїй!" —

Умираєм... В пісню голосну — сердечну,
В пісню все грімку і бязконечну,
Най ллються ся передсмертні стони;
Ми-ж бо бачимо, що сила — мілїони
Йдуть кінчати діло розпочате нами:
Та ідіть. — щаслившими ідіть стежками
Чим колись-те ми... Серця в гору і руки,
Не лякайтесь ні каторг, ні болю-муки...
Ідіть... На поле за сьвяте, за людське право —
Ми — в гріб, ви — в бій по нове житє і славу!...

Сильвестер Яричевський.

ІСТОРІЯ ОДНОГО СЕЛА З ЧАСУ РОСІЙСЬКОГО НАЇЗДУ.

(Як Жовтанці перейшли на православє. — Арештованє о. Володимира Гоцького з Колоденця. — Російський батюшка рабівник. — 379 родин з Жовтанець вибхало до Росії. — Утеча трох москвофільських священників. — Сумний стан села).

Одною з найбільших сільських громад в краю є **Жовтанці новійського повіта.** Село положене при мурованій дорозї зі Львова до Камінки Струмилової і віддалене від Львова несповна три мили. до того доволї заможне, було від давна осередком москвофільської агітації. Особливо в послїдних рокох, коли місцеві священники України, парох о. деван **Кипріян Ясеницький** і сотрудник о. **Михайло Прокурат**, стали працювати над осьвідомленєм парохіян, зачали заїздити до Жовтанець москвофільські агітатори зі Львова (прим. редактор „Прікарпатской Руси" **Семен Лабенський**, і звісний москвофільський організатор **Онуфрій Гецеа**) та на зборах в місцевій читальни Качковського підбурювали селян проти священників України, захвалюючи приятї православє і російські порядки. В селї розкидали богато примірників „Голоса Народа", а навіть „Прікарпатской Руси", і всїми способами підскурювали ненависть селян до українства. При виборах більшість голосів пала все на москвофільских кандидатів (при кількох послїдних виборах на Семена Лабенського) і москвофіли докладали всїх сил, щоби ратувати свої вплини в Жовтанцях, підривані щораз більше роботою о. декана Ясеницького і о. Прокурата.

Прийшла війна. Місцеві священники, боячи ся погроз москвофілів, виїхали з села. Душпастирські обовязки сповняє короткий час сусїдний парох Українець о. **Володимир Гоцький** з Колоденця, але його невдовзї Москалї арештували, переджали кілька тижнїв в арештах в Жовкві, а опісля у Львові, **а відтак одного з перших вивезли на Сибір до Томска.**

На Жовтанцї і околицї наїхали московські дячї. **Кілька загорілих селян москвофілів (Петро Годованський. Юр. Антоняк, Томко Вихопень і Собко Кельбіс) та Олена Кашуба, жінка Грися, порозумїла ся з начальником повіту Зубовим в Жовнві, генералом-губернатором Бобрінським і волинським архиєпископом Евлогієм; зачало ся перетягане на православє.** В падолистї м. р. зїхали з великою парадою Евлогій, Бобрінський, якісь генерали і чиновники, привитанї процесією місцевого польського пароха кс. **Анилевича.** В село кинули ся козаки і ще дїдня село звонили до церкви всїх людий, грозячи карами тим, хто важив би ся не прийти до церкви. По богослуженю щдчас проповіди накинув ся Евлогій з великими лайками на Українцїв і на унію і, не питаючи ся нікого, проголосив, що від нинїшного дня всї присутнї є православні.

До Жовтанець на батюшку прийшов **Василь Стисло**, галицький москвофіл, родом зпід Перемишля, вихованець житомирської семинарії. Вже підчас наїзду ожених ся він з москвофількою учителькою з недалекого Кукизова і, висьвячений Евлогіем на попа, осїв в Жовтанцях, забираючи собі всї річи, уряджене і одїж о. декана Ясеницького. В церквї і пока церквою нападав на Українцїв і на Австрію, а в його поганій роботї помагали йому головно згадана Олена Кашуба і наставновлений Москалями війт Петро Годованський. Отворено читальню ім. Качковського, засипано село московськими газетами і голошено, що Україні і Австрії прийшов конець. **Тесамє роблено і в сусїднім Колоденци, де рівнож осїв православланий батюшка.**

Прийшла весна і з нею погром московських вийск. Ще на кілька тижнїв перед тим, заки Баварцї заняли Жовтанцї, батюшка Стисло голосив на проповідях, що „германцїн" допускають ся страшних звірств, всїх мущин вішають, а жінкам вирізують груди, що в відповідний хвилї мусять всї утікати з цілим добутком, який можна забрати. Тесамє голосили в селї московські жандарми. **Що більше, батюшка Стисло в червни с. р. візвав присутних в церкві публично до рабования Українців, а навіть сам. дібравши собі кількох селян, на день перед своєю утечею** (з суботи на недїлю 19. червня с. р.) **рабував цїлу нїч на Середсїлю і Заставю, забираючи селянам худобу, свині і дрїб; вернувши з цїлонічного рабунку, станув до Служби Божої і по відправі сїв з жінкою на фіру, вивозячи з собою шість фір, навантажених рїжним зрабованим добром.**

В суботу 19. червня с. р. було в селї правдиве пекло. Від хати до хати ходив Стисло і московські жандармы, змушуючи людий силою до випзду до Росії. **Голосний плач лунав в селї.** Ще страшнїйша була недїля 20. червня с. р. Непроглядні товпи народа, вигнані з рідних хат жандармами, застрашені байками про „звірства Нїмців", а дехто ще й заманений обіцянками (Стисло розказував в церкві, що кождий селянин дістане безплатно в Росії 25 морґів ґрунту на власність, що російське правительство вибудує кождому хату і господарські будинки та дасть худобу), — залили дорогу до Камінки Струмилової. **Вози, наладовані рїжним домашним знарядем, на возах плачуть жінки і дрібні дїти, коло возів ворови, телята і свині, попри вози селяни, а з боку московські жандарми і салдати, все те поволи рушило вперед. На всїх лицях безкрайна розпука! В тім дни виїхало із Жовтанець 379 родин (самі грекокатолики, тільки один латинник) в числї 2.000 душ. В селї остала тільки половина грецько-католицького населення, і то біднїйшого, бо всї богатші виїхали до Росії. З церкви забрав Стисло три найкрасші фелони, всї лїпші стихарі, три чаші, евангеліє, золоту ложечку і всї рухи хреста.**

В громадї остали всї ті, котрі давнїйше ґуртували ся коло читальні „Просьвіти", і меньше заможні. **Самі Москалї вилічили селян з москвофільства. Нинї кождий їх проклинає, і село, давнїйше тяжко доступне для української роботи, нинї ненавидить Москалїв і їх дикі порядки. Свого пароха о. декана Ясеницького приняли незвичайно радісно і горнуть ся до него та йому помагають.** Слово Українець стало вже всїм зрозумїле. Управа в громадї перейшла однак в руки латинників, яких нема навіть десятої части і які перед війною яко найбїднїйші в громадї не мали найменшого голосу. **До власти полїзли їх жовнївське старосство.**

Половина хат в селї порожна. Збори втїкачів зібрали російські ґранди, змолотили і відставляють на станцію для австрійского війска. Під зиму обробили мало. Богато втїкачів зачинає вертати; **доси вернуло около сотни селян з родинами;** всї страшно змізерованї, потратили майже все, що взяли з собою. З поміж повернувшних наші власти арештували 27, але більшість їх незадовзї випустили; решта сидить в жовківських арештах, але є надїя, що і тих випустять, бо нема проти них поважних замітів. **Між иншими вернув Петро Литвин аж десь за Луцка і розказує, що галицькі селяни-втїкачі страшенно бідують; ночують під голим небом, їсти нема що, пють воду з баюр, слабші вимирають як мухи. Москалї втїкачами не журять ся зовсїм. Навіть сам батюшка Стисло, який так захвалював московський рай, примирає з нужди і мусить спати під голим небом на поли.**

З куликівського деканату втїкло з Москалями трох москвофільских парохів: **Ольшанський** з' Честень, **Крайчик** з Цеперова і **Пелех** з Желдзя; таксамо втїкла з родиною **попадя Кмицинкевичева** з Сулимова.

З инших москвофільских громад Куликівщини прогнано до Росії богато селян, яким треба помогти в повороті до краю. Околиця Жовтанець війною не дуже знищена, зате всюди сум з причини обезлюднєня значної скількости громад.

НОВИНКИ.

СПРАВЛЕНЄ ПОХИБКИ.

В новинці з попереднього числа п. з. „З дїяльности пп. Ортинського" зайшла друкарська похибка. Замість: з Когус, Н. Й., до Олифант, Па. переченний о. Кулів — має бути: **о. Олексів,** (котрий доси був в Когус, Н. Й.).

—o—

З ЖИТЯ НАШИХ ЗАТОЧЕНЦІВ У РОСІЇ.

Листок від вивезеного д-ра **Данила Стахури,** бувшого посла і адвоката зі Самбора, одержав о. посол Онишкевич. Читаємо в листку осьо-що: „Я від 5. мая сего року перебуваю в Росії в характері „военно-обязаного". З Самбора є тут професор учительського семинара **Теодор Біленький,** котрий перебуває в Буїнску, симбірскої губерні. Меншаю разом з **о. митратом Гордієвським, о. ректором Ломницьким, о. Носковським** з Сорок, **о. Скобельським** з Горуцка і **о. Бухтою з Хлопів.** Є тут також професор української ґімназії зі Львова **Роздольський.** Проф. львівського университету **Михайло Грушевський** жиє в Казани, **Стефан Ярика** з Коропуза і **Гриб** з Вістович є в Буїнску. Якось ми при Божій помочи пережили та ждемо, коли буде мож повернути до своїх і до рідного краю. Напишіть під адресою: Симбірскъ ул. Мартынова № 64".

(З львівської „Свободи").

—o—

РОСІЙСЬКИЙ БУДЖЕТ НА РІК 1916.

Петроградський кореспондент доносить до „Таймс-а": Буджет на рік 1916 уложено з принущенєм, що війна потривае ще цїлий рік. Доходи преліміновані в висоті 292,300.000 ф. стерл., розходи в висоті 325,100.000 фунтів стерлінґів.

—o—

ОБМЕЖЕНЄ УЖИВАНЯ КИРИЛИЦІ.

Вістник законів і розпоряджень для Босни і Герцеґовини оголошує розпорядок краєвого правительства в справі уживання кирилиці. Тим розпорядком постановляє ся що в сербо-хорватськи урядовано всї уряди, заведеня і власти мають послугувати ся виключно латинкою. Відносить ся се також до всїх краєвих підприємств, не виключаючи і краєвих желїзниць. Подання приватних сторін, писані кирилицею, будуть приймані властями, але виповідже й рішенє будуть виготовлені латинкою. Ті чиновники мають обовязувати також у внутрішнім і внїшнім урядованю громад, як також тих корпорацій, що їм властими поручено полагодженє справ, приміром палати торговельної, адвокатської і т. п. У всїх наукових заведеннях з сербо-хорватською викладовою мовою при навчанню має бути уживана виключно латинка. В школах з инною викладовою мовою при науцї сербо-хорватської мови обовязувати-ме так само латинка. Уживанє кирилиці полишаєть ся Серво-Хорватам тільки в обсягу навчання религії в школах і теольогічних заведеннях.

(З львівської „Свободи").

ДОМАГАНЯ РОСІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

З вибухом війни московські власти заказали видаванє газет і книжок в українській мові, так що остав тільки один науково-політичний місячник „Українське Жите" (Украінське життя), яке виходить в Москві в московській мові для поученя Москалїв про наші відносини. Послідна „Українська Жізнь" принесла пропамятне письмо, передане московському правительству представниками російських Українців при задачі внутрішної політики у відношенню до українського населенія. Вказуючи на необхідність зміни відношенія до української справи та осуджуючи протиукраїнської політики, пропамятне письмо домагаєть ся: 1) скасованя всїх утворених перед війною і по її вибуху обремих обмежень українських газет і письменства та зняття обмежень що до українських товариств і організацій; 2) заведенія української мови в шкільництві; 3) повороту до громадянської праці відорваних від рідного краю українських дїячів себто — говорячи просто — повернення з тюрм і заслання українських інтелігентів, на яких масово набажила свою руку російська власть. В тій самій книжцї „Української Жізні" надруковано й пропамятне письмо, передане С. Руссовою і Матушевським міністрови просьвіти Ігнатову в справі українського шкільництва.

(З львівської Свободи").

Присилайте передплату на „Свободу" на 1916-тий рік!

Кождий з наших Передплатників, кому з Новим Роком нїчить ся передплата на часопись „Свобода", нехай якнаїнше вишле передплату на 1916-тий рік (у Злучених Державах на цїлий рік $2.00, в Канаді $3.00), щоби не було перерви в пересилці.

ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СЬВІТІВ $2.15, А З КАНАДИ $3.15, буде мати заплачену часопись на цїлий рік, а в додатку отримає „Листи страж", які дотепер виийшли з друку. В тих листах вістить ся понад 100.000 (сто Українців тутїших, раненних або полоненних з теперішної европейскої війни.

А ХТО ПРИШЛЕ ЗІ СЬВІТІВ $1.30, А З КАНАДИ $1.80, буде мати заплачену часопись на пів року, а крім того отримає „Листи страж".

Крім присилання своєї передплати кождий з наших Передплатників повинен постарати ся прислати передплату ще за кількох НОВИХ передплатників. Управа Друкарні і Редакції „Свободи" з тим вже подбала, щоби завести значні уліпшенія і новости для „Свободи" в 1916-тім році, а коли число передплатників ще більше зросте, то будуть ще значнійші уліпшенія і більше дасть ся завести новостий, а навіть можна буде часописть розширити. Отже придбане нових передплатників „Свободі" є не лише народним обовязком кождого Українця, але се лежить також в його власнім інтересі.

"SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цаля. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.

Замовлена шлїть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ В ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦИ.

В НЕДІЛЮ. ДНЯ 2-го СІЧНЯ 1916 р.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

в справі визволеня України відбуде ся в Motion Picture Theatre під ч. 1909 W. 3rd St., межи Morton і Reainey Sts.

(в тій гали, де давнїйше відбували ся представленя)

точно о годині 1:30 пополудни.

На вічє прибуде і буде промовляти д. Мирослав Січинський і другі бесідники.

Дорогі Родимці! На сім вічу не повинно анї одного Українця, анї Украінки бракувати, бо всїм нам лежить на серци гірка недоля рідної вітчизни. Кождий рад дещо зошитися з помочию для неї. При тім будете мати нагоду привитати дорогого героя д. М. Січинського, котрий тепер єсть цїлком на волї. Тож просимо, прибудь всї, нехай не бракне анї одного з цілої нашої околиці.

ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ.

ЦАР: Боже мой, Боже мой, вскую мя оставил ся?! Я виповідал війну, щоби піддержати самодержавіє, а вона мені валить його таки на моїх очах!! А, гей!!!...

ВІЙНА: Я не вскую, а знаю добрїй ти самодержавіє не вміє жить ся...

ЯК ГОСПОДАРИЛИ МОСКАЛІ В РАВЩИНІ.

Московський напад і московська управа в повіті. Арештування і вивезення Українців. Архієпископ Евлогій і поширювання православія. Як держали ся Українці, Поляки і Жиди? Утеча московських батюшків і селян. Москалі убили голову московського сойузного клюбу о. Козначевича. Знищене повіту. Знищене українських інституцій. Поворот австрійських властий і їх тридцятий. Відбудова повіту.

Москалі заняли Равщину в перших днях вересня 1914 р., звівши тоді кровавої битви з австрійськими військами в околицях Магерова і Немирова і держали ся тут аж до другої половини червня с. р., коли то їх прогнали відси німецькі війска.

Перших два-три тижні була у нас військова управа, але вже з кінцем вересня м. р. заміненo її цивільною управою. Як всюди в краю — так і у нас Москалі не узнавали української мови і всї свої оповіщення видавали виключно в московській і польській мові. Начальником повіту був Голубєв, ранний Москаль, який Українцям дав ся добре в знаке. Його помічником в поліційних справах був Корольов, Москаль, що говорив по українськи і відносив ся до них) доволї добре; другим помічником (в господарських справах) був Зінченко, съвідомий Українець з Полтавщини, котрий зі сторонами говорив по українськи, незвичайно інтересував ся нашими справами і де міг, помагав Українцям. Яко съвідомому Українцеви не подобали ся йому відносини в Галичині, де, як казав, скрізь видко тільки Польщу, а Українці не одержали навіть свого університету. Його критика наших відносин була часто дуже влучна. Низшими чинами були в Равї здебільша Українці, так само жандарми і стражники та військова залога, і українська мова лунала може більше і съміливійше, як коли инде серед инших обставин.

Московська управа полицила сільську управу, яку застала, і без перешкод принимала українські письма. Суд в Равї, Угнові і в Немирові не угнював, хоч остали на місци деякі судії.

З кінцем вересня розпочали ся арештованя Українців. Перших арештовано інжинера Антона Гальку і судію Івана Комариньского, обох з Равї руської. Начальник повіту Голубєв скликав на сесію всїх війтів і громадських писарів з повіту, велїв тоді арештувати Гальку і Комариньского та під жандармською сторожию привести їх до салї нарад. Тут в присутности війтів і писарів виголосив промову проти Українців-мазепинців, кажучи, що Україна вже пропала, а хто посьмїй би бути дальше „мазепинцем", того арештує і запше в Сибір. „Нема нїякої України — говорив він — є тільки непобідима Росія, яка в Галичині остане на все". Виливши ще раз „зрадників-мазепинців", велїв инжинера Гальку і судію Комариньского відвести до арештів, де перший просидів два місяці, а другий кілька днїв. Арештовано дальше українських студентів прав Бадана і Возняка, одного гімназіяльного ученика з Вільок мазовецьких та 7 съвідомійших селян з того самого села, які рівнож якийсь час просидїли в арештах. Арештована Українців відбували ся на домагання москвофіла правника Кулиничa, який був товмачем в повітовім начальстві, госпожі Перфецької, жінки звісного москвофільського дїяча судії Володимира Перфецького (тепер примкненого в Пресбургї на Угорщині) і вшехнолика Базановского, пенсіонованого гімназіяльного професора і секретаря повітової польської політичної організації в Равї руській.

З українських съвящеників зарештовано тоді о. Дамяна Гуру з Камінки старе село і о. Алексея Бруныя з Хлівчан, та передержавши їх якийсь час в арештах, заслано обох в Сибір. Кромі них арештовано ще на короткий час о. Омеляна Гриневецького зі Смолина, за се, що не хотїв при Службі Божій згадувати царя; за тусаму рїч московські жандарми набили під церковю старенького українського съвященика о. Віктора Сиротинського з Камінки старої. Адвоката д-ра Івана Кунцева і звісного писателя д-ра Леся Мартовича, котрі цїлий час московського нападу пересидїли на селї в Улицку зарубанім, Москалі полишили в спокою.

З початком осени (десь в жовтни) м. р. приїхав до Равї волинський архиєпископ Евлогій на посьвячене православної церкви, яку тимчасово примінено в польськім „Соколї". З повіту згнано всїх війтів і богато селян, щоби придивили ся московській церковній парадї. Сейчас поширено агітацию за православєм, головно при помочи москвофільської селянської газети „Голосъ Народа", яку за дармо жандарми, стражники і батюшки розкидували по міжселях. На православє перейшли з духовенства батюшка Василь Волошинський з Радружа і його син Іван Волошинський, сотрудник з Липи, повіт Добромиль, а піднас московського нападу батюшка в Камінцї старе село. З сїл перейшли на православє: Камінка волоська (найбільша сїльська громада в Галичині), Гійче, Гребенне і Радруж. Батюшками були: в Камінцї старе село (Камінка волоська має чотири парохії) Іван Волошинський, в Радружи Василь Волошинський, а в Гійчу і Гребенім якісь Москалї. Впрочім в инших селах селяни держали ся здалека від православя.

Наше українське населенє до Москалїв відносило ся ворожо; особливо знаменито цїлий час держала ся Угнївщина. Полякам не робили Москалї нїякої національної кривди, а один зі стовпів польської політичної організації в Равщині — Базановский був навіть московським мужем довіря в повітовім начальстві. Найскорше приноровили ся до московських порядків Жиди, що зачали вже удавати Москалїв і говорити по московськи, роблячи при сім на Москалях знамениті інтереси; тепер вони знова австрійські патріоти. Прихід німецьких війск приняло наше населенє з правдивою радостю.

Австрійські власти арештували в серпни м. р. москвофільських дїячів: о. Івана Боровця з Камінки линиж, о. Миколу Осьміловского з Лаврикова, о. Льва Саламона з Камінки лісової, судію Володимира Перфецького з Равї руської та декого з виднїйших селян москвофілів; всї вони досї примкнені. На основі злобного доносу арештовано також о. Ниля Богдана Ломницького, хоч він москвофілом не був нїколи; він пересидів довший час в Талергофі, а випущений на волю що прийдї до Гребенного номер недавно. При відворотї російських війск втїкли з Москалями оба батюшки Волошинські, о. Александер Кунцїв з Улицка, Перфецька. Кулинич, Базановский і ще декто з менших риб. **З Москалями виїхали також селяни з громад: Гійче (остало всего 4 господарів), з Камінки волоської і Руди монастирської (половина), з Радружа (половина), з Білої, Щирця і Паприпсів: в трох послїдних громадах не остав майже нїхто. Хати там стоять пустною, а плоди з їх грунтів збирає військовий заряд при помочи московських бранцїв.** З оставших москвофільських съвящеників наші власти арештували о. Івана Козака з Потелича, але його випустили і о. Василя Демчука з Руди монастирської, якого мали засудити на 10 літ вязниці.

Цїнава подія лучила ся в Гійчу. Там був парохом о. Антін Колпачиевич, соймовий посол і голова московського дудикевичівського клюбу в соймі. Десь в січни с. р. напали на його дім салдати в цїлях рабунку, а коли він не давав їм рабувати і поклинував ся на се, що був навіть „депутатом" і головою московського „клуба" в соймі, салдати так його тяжко збили, що в наслїдок одержаних побоїв невдовзї закінчив життє.

Знищенє Равщини є доволї значне. **Зовсїм знищені місточка Немирів і Магерів**, котрі нині є тільки купою руїновищ. **Місточко Угнів спалено до половини; дуже знищені є також місточка Белзець і Потелич та громади Любича королївська і Любича камеральна.** Місто Равя руська і всї прочі сїльські громади потерпїли меньше; їх знищенє оцїнюють на одну десяту частину. Відбудова будинків, навіть тимчасова, ще не розпочала ся.

Найбільше від нападу потерпїли українські інституції. **Спалено власний дім кредитового товариства „Віра", зрабовано і знищено склеп і магазини спілки господарсько-торговельної „Народний Дім", знищено уряджения і авти філії „Сільського Господаря", філії „Просьвіти" і української бурси.** Нинї згадані товариства ще не урядують, треба все розпочинати від основ, а тут нема люди ні средств. Війна і московський напад не підтяли нїкого так болєюче як нас Українців. Австрійські власти вже вернули. Урядує староста Бохенський (давнїйше в Скалатї) з двома комісарами. На всїх публичних будинках (староство, суд, податковий уряд, залізниця, повітовий видїл) нема нїгде української написи. Всї друки виключно польські або польсько-німецькі. Зовнїшний характер повіту, де майже нема польського населенія, тепер на скрізь польський. **Нераз нам здаєть ся, що ми на чужій а не на своїй земли...** Про селян не дбають майже зовсїм. Про сю справу богато можна сказати — ну, але війна і цензура... Реальна школа в Равї ще не отворена; лиш місцями отвирають народнї школи; **мають учити майже виключно польські учителї і учительки.**

Вже начали виділучувати заможнїйших для родин покликаних до війска; начальник податкового уряду Арцасінський стягає при тій нагоди від наших сторінків по 2 К. на „Помощ самаритянскон" — як кажуть, не при „Червоним Хрестї", але при польських легіонах.

Староста не отворив нїякого комітету для відбудови повіту і акції ратункової. При видїлї повітовім утворено чисто польську (в українськім повітї!) апровізацийну комісию під проводом польських дїячів Крузенштерна зі Щирця і повітового маршалка Скібневского з Улицка-Середкевич. В справі утворенія комітету для відбудови і комітету ратункового була у старости депутація Українців (голова філії „Сільського Господаря", о. Льонгін Тустановський з Вільок мазовецьких і адвокат д-р Кунцїв), але сей заявив, що сї справи веде повітовий видїл та збув їх нїчим; тепер українське населенє в українськім повітї лишене помочи публичних чинників.

У відносинах равського повіту повинен чим скорше вступити намісник генерал Колярд.

(З львівської „Свободи").

КАЛЕНДАР

У. Н. СОЮЗА НА 1916. РІК ПОЯВИТЬ СЯ ВЖЕ НЕБАРОМ З ДРУКУ!

Почтою можна вже замовляти тепер, а в найблизших днях буде висланий. Ціна одного примірника, вже з пересилкою, у Злучених Державах і в Канаді, виносить лише 50 центів, які можна післати мони-ордером, в срібній монеті (в паперовій з Канади) або в почтових марках.

Із замовленєм треба спішитись, бо сьогорічний наклад нашого календаря меньший ніж торічний.

Новий календар дуже цїкавий змістом і гарний виглядом; повний нових прекрасних ілюстрацій з війни, рішучо ще в Америцї не друкованих і не знаних:

Замовленя посилати до „Свободи".

Адресувати так:

„SVOBODA".

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ З ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ"

в театрі ся

ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

оперета в 3-ох актах.

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 7-го СІЧНЯ 1916

в гали Г. Лютвина, під ч. 154 South Park St., кор. Front St., Elizabethport, N. J.

Дїсві особи:

Максим Дурень, селянин ..... М. Шкира
Катерина, його жінка ..... М. Сїра
Юрко, їх син ..... П. Кіцюк
Марцуня, їх дочка ..... А. Мазурик
Іван, любовник Марцуні ..... Ю. Горін
Оленса, вуйно Івана ..... В. Кіцюк
Климко, мельник ..... С. Колодій
Гандзя, сусїдка Максима ..... А. Сїльська
Герш, арендар ..... М. Ростишин
Хаскель, його син ..... П. Сапса
Парася, пістунка ..... О. Бобик
Жандарм ..... Я. Запотічний

Дірігент хору: Г. КЛИМОВИЧ.
Режисор: С. КОЛОДІЙ.

Початок точно о год. 7.30 вечер.

Цїни місць: І-рядні 50 цнт., ІІ-рядні 35 цнт., ІІІ-рядні 25 цнт.

Музика українська.

За добре виконанє сего представленя ручить КОМІТЕТ ТОВ. УКР. СОКІЛ.

ПОЖАДАНА ПОЛЕКША.

Терплячий хоче почути зменьшенє болю або инших долегливостий. При хоробах жолудка і кишок болї звичайно є більші і скора полекша, яку дає Трінера Американський Еліксїр Гіркого вина, є все пожадана. Препарат сей розгріває лише кишки і змушує їх до праці. Витаївши він з організму всї зужиті субстанції, які без того могли би затроїти кров; помагає травленю, утримує кишки і кров в чистости. Се лїкарство не містить в собі жадних шкідливих складників, є воно цїлком чисте і здорове. Збільшує апетит, усуває затвердженє, болї в кишках, корчі і нервовість. Поручаєть передівсім блідим і хворовитим женщинам. Цїна $1.00. В аптиках.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

Штівні мускули і стегна жадають Трінера Масти. Натирайте нею добре, а успіх задивує Вас. В случаях перестуджена натирайте нею труди, шию; при ревматизмі і неврольгії дїткені місця. Цїна 25 і 50 цнт., з почтовою пересилкою 35 і 60 цнт.

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ РОДИНАМ ДО СТАРОГО КРАЮ через „Американсько-Українське Бюро"

УРЯДОВО ЗАТВЕРДЖЕНЕ І ПІД КОНТРОЛЮЮ СТЕЙТУ НЬЮ ЙОРК.
Повставше з „Народної Канцелярії" тов-а „Укр. Нар. Рада" в Америці.

ЦІНА: за 100 корон 14 долярів 25 центів.

КОРИСТАЙТЕ З НИЗКОЇ ЦІНИ І ВИКОРИСТАЙТЕ НАГОДУ, КОЛИ ВАШИМ РОДИНАМ ГРОШІ ЯК НАЙБІЛЬШЕ ПОТРІБНІ.
ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВАНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ПОДЯКА.

Сердечну подяку складаю Съвітлому Українському Народному Союзови за виплаченє мені з фонду уборів $75.00. Желаю нашій дорогій організації як найкрасших успіхів. Щоби не було ані одного правдивого Українця в Злучених Державах, який би не належав до У. Н. Союза!

Й. Ковальчик.

ОГОЛОШЕНЄ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річний мітінг Товариства Русько-Американських Горожан в Філядельфії відбуде ся в неділю, дня 2-го січня 1916 р. о годині 2-гій пополудни, из котрий так всїх Членів як і тих, що мали би охоту вступити до Товариства запрошує ся, позаяк буде справоване уряду і контрольної комісії а тажок і вибір уряду на рік 1916. Нових членів буде принимати ся без вступного. — Т. Грицей, предс.; І. Лисак, секр.

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ БЕЗРОБОЧИХ УКРАЇНЦІВ в Монтреалї і околиці, що можемо помістити около сто українських робітників до роботи на цілу зиму або й на роки по $1.40 до $1.70 денної плати. Кошти подорожи ми платимо а на місци праці обтягнемо з пенїзи. Для наших людий се під сю пору дуже добра нагода. Знаємо сьвітлих сї доки не пізно до нашого бюра: 151-1

„РУСЬКЕ БЮРО ТРУД".
45 Windsor St., Montreal, Que., Can.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошенія помішені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кождо слово за одноразове помішенє, а за дальші помішенія по 1 цнт. за слово за кождоразове помішенє. — Оголошень женитьби не приймаєть.)

Пошукую своїх родичів ІВАНА і НАСТЮ СНИК. Перебували в Джерзи Сіти, Н. Дж. Хто о них знав, або вони самі звонять ласкаво зголосить ся на адресу: John Senyk, 3rd St., Box Seymour, Conn. 1

Пошукую свого дїваґра КОСТЯ СУШИНСЬКОГО. Походить з села Чорна, пов. Лєско. Хто би о нім знав, або він сам прошу зголосити ся на адресу: Harry Kohut, 190 Washington St., Jersey City, N. J. 153-1

Маланка Петрик і Стефан Буда пошукують своїх кревняків НАТАЛКУ КОЗАК і КАСЬКУ ЖИТИНСЬКУ, з села Мшына, повіт Зборів. Тай Тому 2 роки перебували в Трентон, Н. Дж. Хто би о них знав, або вони самі, звонить зголосити ся на адресу: Stephen Bula, 771 McKinstr., Detroit, Mich. 152-

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПІЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околиці. Англійського языка не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть зараз до Mr. May, 305 Broadway, Room 210, New York, N. Y.

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ 16—18-літнього до праці серні і бучерні. Мусить уміти писати, числити і трохи говорити по англійськи. Голосність сейчас устно або письменно. 154-2

GROCERY STORE,
68 Greene St., Jersey City, N. J.

НА ПЕРЕЛОМІ НОВОГО РОКУ!

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засїданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни с. р., отсим подаєть ся до загального відома, що Український Народний Союз принимає нових членів в місяцях падолисті і грудни 1915 р. і в місяци січни 1916 р., почавши від дня 1. падолиста с. р. до дня 31-го січня 1916 р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Від 1. січня 1915 р. нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платили вступне в сумі $2.00. На підставі вище згаданої ухвали в протягу вище-згаданого часу нові члени платять лише $1.00 вступного (за що одержать грамоту, відznаку, книжочку і статут).

Кожде ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО, котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: падолисті і грудни 1915 р. та в січни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає так само як перше за $10.00: книги, чартер і печатну відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го падолиста 1915 р., до 31-го січня 1916 р.

Кождий місцевий секретар (організатор) У. Н. Союза буде управнений, як і попередно, до 50 цнт. організаторської нагороди за кождого новозорганізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. падолиста с. р. до 31. січня 1916 р. зорганізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 15 нових членів отримає гарну організаторську відznаку.
За 25 нових членів отримає готівку в квоті $5.00.
За 50 членів отримає готівку в квоті $10.00 і гарну срібну відznаку.
За 100 членів отримає готівку в квоті $25.00 і гарну золоту відznаку.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меньше число нових членів як вище подано, будуть вписані в „Золотій Книзї", яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої організації.

До вище згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРГАНІЗАТОР має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай віднесеть ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.
С. Ядловський, гол. фін. секр. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. касїр У. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ГЕСТІНГС ОН ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, вік. 6, подає до відома, що на річнім мітінгу дня 19. грудня вибрано отсей новий уряд: М. Федів, предс.; П. Самка, заст. предс.; І. Мурайка, кас.; В. Федрик, заст. кас.; І. Мишайшинин, секр.; І. Стефанюк, заст. секр.; Т. Новайшинин, секр. і І. Пендерицький, контролори; С. Скробанько і І. Пендерицький, хорні; Г. Захарків, капітан; Т. Максимишин, хорунжий. Мітінги будуть відбувати ся в Асембл Голі третої неділі по першім, точно о годині 2-гій. — М. Федів, предс.; І. Михайлишин, секр.

ОЛІВЕР, Н. Й. Тов. „Зап. Січ" від. 283, подає до відома, що на зборах 12. грудня 1915 р. вибрано отсей новий уряд: В. Бурачок, конюший; І. Балар, заст. конюшого; І. Маліса (Іванів), писар, і І. Вербовий, заст. пис.; З. Курочка, кас.; М. Чорний, заст. кас.; Н. Білак і І. Коковський, контролюючі; М. Хамуляк і В. Чорній, доглядачі хорів; Я. Смолик, писар фін.; Я. Бурай, бібліотекар; Т. Бойський, учитель. Збори відбувають ся другої неділі по першім. — І. Маліса, писар.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Р. М. Клюб Поступовий, вік. 70, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбуде ся в пятницю дня 31. грудня с. р. о год. 7-мій в вечер в народній галі під ч. 72 Морріс Ст. Урядники здадуть справоздане з цілого року з приходів і розходів. Також буде вибір нового уряду на рік 1916. Кождий член має явити ся на сей мітінг. Неявивший ся член заплатить 50 цит. кари, а урядник $1.00. — М. Сандор (ст.), предс.; А. Оницик, секр.

ЮЙОРК, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ", від. 371, виробило на річнім мітінгу слідуючий уряд: І. Тарнавський, предс.; М. Сеньків, кас.; С. Гринтус, секр.; І. Бойкевич, заст. предс.; І. Семенюк, заст. кас.; П. Семенюк, заст. секр.; Теодор Романків і С. Дзюбатий, контрольори. Мітінги відбувають ся другої суботи по першім. — С. Гринтус, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ", від. 342, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуть ся в неділю 2. січня 1916. о год. 6-тій вечер в гали парохіяльній під церквою при Ровей Ave. На тих зборах уряд здасть справоздане зі свого ходовства за 1915 рік, відтак буде вибір нового уряду і инші справи. Всі члени мають явити ся в означенім часі, в противнім разі підлягають карі, означеній статутом Товариства. — І. Мачишин, конюший; М. Дзядик, скарбник; Я. Вадик, писар.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 332, подає до відома, що на річнім мітінгу дня 19. грудня вибрано слідуючий новий уряд: І. Бригіда, предс.; М. Шамлій, заст. предс.; А. Кульчицький, кас.; І. Садовський, заст. кас.; Я. Данилюк, секр. Ф. Ковальовський, заст. секр.; Д. Кульчицький і П. Уршилій, контрольори; А. Баранецький і М. Шамлій, доглядачі хорих; А. Баранецький, хорунжий; Ю. Кушак, кап.; І. Кравець, хорунжий; В. Данилюк, відпоручник Пр. Ком. Братські мітінги відбувають ся третої неділі по першім у гали парохіяльній при Сомерсет Ст. — І. Бригіда, предс. А. Кульчицький, кас.; Я. Данилюк, секр.

ХАСЛІТ, НА. Бр. св. Петра і Павла, від. 400, вибрало отсих нових урядників: Д. Кархут, предс.; М. Пашалак, заст. предс.; К. Шотик, секр. рек.; І. Андрушків II., секр. фін.; С. Бусько, кас.; М. Ільчишин, заст. кас.; В. Балух, дога. хорих; П. Гаврилкевич, заст. дога. хорих; М. Петруха, піклованець. Г. Навравівський, хорунжий; С. Мороз, капітан; І. Івалга, хорунжий. — Дм. Кархут, предс.

ВЕСТМОРЕЛЕНД СІТІ, НА. Бр. св. Михаїла, від. 41, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що осіюх братства з днем 19. грудня 1915 містав перенесений до Jeannette, Pa., де будуть відбувати сн мітінги кождої третої неділі в місяці в гали гр.-кат. церкви св. Димитрія. В справах братських треба відносити ся до секретаря из адресу: Т. F. Hlywa, 1206 Penn Ave., Jeannette, Pa.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбуде ся дня 2. січня 1916 р. о 3-тій годині пополудни в гали церковній. На порядку дневнім є отсі справи: 1) Отворене мітінгу предсідателем Товариства; 2) Вибір предсідателя до переправдження річного мітінгу; 3) Справоздане уряду з року 1915; 4) Вибір нового уряду на рік 1916; 5) Полагодженє деяких справ в музичним Кружку Тов. „Сокіл". Кождий член на сей мітінг повинен явити ся. — І. Клим, предс.; Ги. Литвак, кас.; В. Ходянський, секр. рек.

КАНЗАС СІТІ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, подав до відома, що на мітінгу дня 19. грудня вибрано отсей новий уряд: В. Кархут, предс.; І. Комеда, заст. предс.; М. Мокрицький, секр. фін.; Д. Івашук, секр. рек.; Ф. Мазур і С. Клімик, контрольори; І. Куца і Ю. Відецький, дога. хорих; В. Гримак і П. Гасяк, хорунжі; А. Блащишин, хорник. — В. Кархут, предс.; М. Мокрицький, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, вибрало отсей новий уряд: В. Кремінь, предс.; П. Голові, секр.; Т. Хомань, кас.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, подає до відома, що на річнім мітінгу вибрано отсей новий уряд: М. Броницький, предс.; Я. Дуганин, заст. предс.; І. Онуфрій, кас.; В. Тустановський, заст. кас.; І. Гарасів, секр. фін.; І. Засьонський, рек. секр.; Т. Шеремета, М. Стецін і В. Андрусишин, контрольори; Я. Зелінський і Ф. Земба, хорунжі. — М. Броницький, предс., М. Стецін, секр.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС ФІРМАНА до хозяйу коней. Мусить уміти поганяти кіньми в великім місті. Місце для такого, котрий хоче мати сталу роботу. Голоситись до:

LEWIS MAX,
52 Greene St., Jersey City, N. J.

TEL. RECTOR 1468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
АВГУСТИН СМІТ
6 Wall Street, Room 118, NEW YORK, N. Y.

Перепроваджує всякі американські справи правні у всіх тутешніх кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

Виробляє моргічі.

Перепроваджує всякі справи старокрасеві, як: купно і продажу грунтів, інтабуляції, справи спадкові, сирітські, стягане довгів і т. п. Старокрасеві документи правні легалізує ц. і к. австрійський конзулят.

Для вигоди місцевих кострмерів урядую також вечерами від години 5 до 8 в офісі власного дому під числом 327 1ст 17 Стр.

Проте вже пора нам зрозуміти клич „Свій до свого", і з всякими справами прошу письмепно чи особисто удаватись тільки до свого адвоката, котрий Вас чесно і совісно обслужить.

З поважанєм
АВГУСТИН СМІТ, адвокат.
145-2

НОВИНА!

Великий воєнний образ, який означає битви в Карпатах. На сім образі побачите як наші війська відносять побіду над Москалями. Коштує лише 25 цит. Можна прислати стемпсами. Пишіть еще нині. Sklad Map, 38 St. Marks Pl., New York, N. Y. 140-

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ГЕРДАНИ в кораловими лінів до годинників в гербом України, ціна одного гердана з білими коралями $1.50, з вовьими коралями $2.00. Стрічна з Золотим гаїком $3.00. Маємо до продажи кердани у всяких кольорах, ціна 25 цит. за один вонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR. 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94-

За $5.75

ЛИШЕ НА КОРОТКИЙ ЧАС!
Грамофон і машинка до показування рухомих образків так, як в театрах.

1) Грамофон дуже гарний, оброблений, як отцу бачите, він грає лішше як той, що коштує $50.00. До сего грамофону можна закладати найбільші плити; він же грає всякі кавалки: військові марші, коломийки, танці, набожні пісні і т. п.

2) Машинка, се є та, що тут бачите. Вона показує рухомі образки так як у великих театрах. Се є дуже гарна розрядка. Мала дитина навіть може другими ручкою і на стіну виходять рухомі образки. Кождий може мати у своїй хаті таку веселість. На тій машинці можете показувати всякі образки, сьміщні, сьвяті особи і всякі инші. До машинки додаємо образки і всьо, що лиш потрібне, так, що як дістанете її, можете сейчас показувати образки без жадної переломи. Ті дві річи є що найменьше вартости $25.00, а ми продаємо їх тільки за $5.75. Отже не чекайте, лише нині посилайте 75 цит. Задатку, а решту $5.00 доплатите як принесе Вам експрес до вашого дому. З Канади належить вислати усі гроші згори. Адресуйте: 148

STANDARD SUPPLY CO.,
951 W. Erie St., Dep. 25, Chicago, Ill.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ
УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА, ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАСМО ДИПЛЬОМ. Лічне у-сіщо: всякі слабости жущин, манящи і дітей. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y.
Telephone: Stuyvesant 933.

Dr. A. Brown
ЛІКАР ДЕНТИСТ
45 E. 7th St., 1 floor, New York, N. Y.
(близько церкви св. Юрія)

Витягає зуби без болю. Всякі дентистичні роботи виконує солідно і дешево. Принимає також на сплати. Роботу гарантує. Урядує щодня до 9-ої год. вечером, а в неділю до 2-ої години пополудни.
Говорить по українськи. 154ст13

R. J. Glick
Агент всеамериканський від огня.
Офіс находить ся —39
WILLIAM McCONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ЧИТАЙТЕ РУСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЕ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".
"SVOBODA"
83 Grand St.,
Jersey City, N. J.

ЧИ ВИ Є АМЕРИКАНСЬКИМ ГОРОЖАНИНОМ? НІ? ТО ЧОМУ?

Чи Ви хотіли би ними позістати і користати з прав прислугуючих американським горожанам, в разі Вам лише відомостей конечних до осягнення найменше? Купіть наш реферат, який научить Вас всі підробиця, які значально здобути старанчими ся о горожанство. Ваш фотограф, а нам реферат стане Вашим тумачем і научить Вас „Як можна стати американським горожанином".
BROOKS EXPORT-IMPORT CO.
45 W. 34th St., New York, N. Y.
154—1

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ШО ГРАЮТЬ АВАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Послідне повний склад виключно нарочних українських костюмів і нікого нема, хто любить сьвяточне на таких українських виборах як Коломийка, Косарі, Гуцулі, Русалки, Запорожці, Козаки, Гетьмани і т. д. Тіж ті виключно по ручній вишивці, а також і в нарочних сьвіжих кольорах і характеристичних деталях відповідно на роль грамочих на сцені. Ціни помірковані. Для ближших справ, що до костюмів і вказівок рівнож Замовлення треба присилати по найдальше в день перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 320 2nd Street, Jersey City, N. J.

Фарми!

РІДКА НАГОДА! Удалємо дарон поради, в справі купна фарм. Жадайте сейчас висилку з департаменту рільничого в Вашінгтові про наші фарми! Купуйте 10-ть акрів фарм близько від головних ринків. Мають дуже здорову, чотири рази до року збиране прим. Дохід з акра до $300. Пишіть сейчас до:

JOSYP JANUSZ i HRYHORIJ KURDYDYK,
151-8 BOWERS HILL, VA.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і С. Хмельницького. Вимірка 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, мистецтвенні, комедії і всякого рода календарі. Кателог даром. Пишіть ще нині до:

RUSKA KNYHARNIA,
im. T. Shevchenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!
ПРОДАСМО ЗА ПІВ ЦІНИ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ!

1) Гарний годинник, позолочуваний, гарантований на 15 літ, який вартує $5.00, а ми тепер продаємо за дуже низьку ціну, бо всього за $1.85.

2) Годинник „Голд філд" на 7 каменів, дуже гарно оброблений, міцний і гарантований на довгі літа, механізм у нім швайцарський. Хто сей годинник купить, то нам буде вдячний. Він вартує найменше $8.50, а ми Вам його продамо тепер за $2.50.

3) Найлішші бритви з німецької сталі, гострі. Коли не буде голяти, можете сейчас нам завернути, а ми гроші Вам звернемо. Ціни бритв: № 15 $1.00; № 18 $1.25; № 20 $1.50; № 25 $1.75; № 30 $2.00 аж до $3.00.

5) Паски до затягана бритв, ручні і гребені. Ціни: 75 цит.; $1.00 і $1.50. 149-54

Увага! Хто замовить у нас товару на $3.00, отримає від нас дуже гарний дарунок, а се: машинку автоматичну, котра робить паперові гроші, се машинка є вартості $1.25. А коли замовите товару на $3.00, дістанете її даром. Замовлена посилайте на адресу:

M. MIRKS & CO.,
P. O. BOX 612, CHICAGO, ILL.

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОСНИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит дасмо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цит. Гроші можна присилати стемпсами. Наклад невеликий, тож спішіть і пишіть еще нині до: 54

RUSKA KNYHARNIA,
38 St. Marks Pl., New York, N. Y.

НАЙНОВІША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В НЬЮ ЙОРК, Н. Й.

Має до виложичи всякого рода костюми до представлень і балів маскарадових як також до різних драм при „СІЧИНСЬКІЙ ПОТОЦЬКІЙ", котрих не дістанете в жадній костюмерії. Маємо також всякого рода прибори до характеризації як: перуки, бороди, вуса і шминки. Все те виложичаємо до дужа пристунній ціні.

Замовлена присилайте 3 дніа вперед представленєм.

A. MALANCHUK 142ч-26
143 E. 4th Street, New York, N. Y.

НЕ КУПУЙТЕ СІРНИКІВ (мечнів)
та не тратьте тілько грошей бо вже вийшла в Америці
НОВІСТЬ

вічна запальничка, разом з обіцем, а коштує разом з пересилкою лише 35 центів.

Належитість присилайте почтовими марками, або мони-ордером. Агентам добрий рабат. Належитість посилати на адресу: 154чс

MANUFACTURING CO.,
161 E. 4th St., Dep. 8, New York, N. Y.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
ТІЛЬКО НА КОРОТКИЙ ЧАС!

1) Від довшого часу хлопці шукають гарних дівчат, а дівчата шукають гарних кавалерів. Одній не вместе способу, як би їм то мож осягнути любов для нас. Ми часто для вас способ; купіть собі тайну книжечку, а вона для вас буде великим скарбом, бо з неї осягнете чого ви собі бажаєте і на певне окажете ся з сею ніу бажаєте дарувати. Ціна ручно-письма, з почтовою пересилкою лише $1.00.

2) Коли ви хочете кому щось пропонувати або знати різні жарти і показувати другим щось штучного, щоби їх розбавити і усьміяти так, щоби кождий ай дегай від сьміху, то купіть собі у нас сю штучку методу за $1.00. 147чс. Замовлена при 3 гуртом посилайте на адресу:

IMPORTING HOUSE,
644 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

ПОЗІР! ВАЖНЕ! ЧИТАЙТЕ!

Вже вийшла на 160 сторін ілюстрована (з дуже гарними образками) книжка

„З ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ".

В тій книжці є описані всі головні і фундаментальні вопіта, місця, містечка і села де дотепер гадують Москалі. Єслн ви маєте у свому жадного листа, то в тій книжці довідаєтесь, що се для в. Вашій родинній місцевости. Опис всіх фортів, рамонних положеннях Русинів-Українців і Поляків з видами, хто де сидить, що робить і хто отіцю повідать родині і з котрого маєть.

Се цінних є дуже важна і інтересна, подаваючи всякому з кождого і з кождій сторони.

Ціна 50 цит. Незвичайні бонуси. Приймаємо монету-гроші або стемпсами (американськими не принимаємо). Тому спішіть ся, коли хочете мати ту книжку, бо вкінці дуже мало екземплярів остає. Пишіть на адресу: 154чс

SKLAD KNYZOK, B. Kulikowski,
161 E. 4th St., Dep. 3, New York, N. Y.

Не забувайте на датки для Українських Січових Стрільців!

ЖМІЛЬЧИК

є одним з найліпших домашних ліків і всякими средствоми против ревматизма, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відомість ся за генерального агента, залучивши 2-центову марку на відповідь. 133—феб 11

MIKE FEDIW,
47 Ridge St.,
Hastings upon Hudson, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!
Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стійтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стійтових конторщиків.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, уряди. банку.

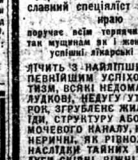

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ, славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам, як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ У ТРОЯХ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д.

Доказує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітей в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же за пропускіну при помочи синтаскопа з Відня.

Єслн бо хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з поясненєм докладної своєї недуги, а дістане свійську і безплатну пораду.

Не відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY.
Годзіни офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ВАШ СТОРНИК ХОЧЕ ПОКАЗАТИ ВАМ RAYO ЛЯМПУ.

ВІН хоче показати Вам як виглядною вона є — як легко її чистити — як простою є її будова і виінчуюче. Rayo лямпа ощаджує клопотів і упріємнює кожде помешкання.

Rayo коштує мало, щоби купити так мало, щоби уживаючи дала Вам далеко більше правдивої услуги і вигоди, як другі дорожші лямпи.

Ваш сторник чекає, щоби показати Вам Rayo — Запитайте його і переконайте ся наочно, що Rayo є ліпша як всяка друга лямпа, яку ви мали нагоду колибудь бачити.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY

Rayo Lamps

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАТНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

СКОРОЧЕНІ:

п. — піхота (інфантерія)
стр. — стрільці (шгрк).
у. — уланн
д. — драгонн
а. — артилерія (полева)
а. кін. — артилерія кінна
а. гір. — артилерія гірська
а. кр. — артилерія кріпостна
г. — гаубиці (полеві)
г. т. — гаубиці тяжкі
пи. — піонірн
сап. — сапери
тр. — трєн (достава зимунїпї і живности)
к. — салітоги
л. — ланцюг (пік. кравої обор.)
г. л. — гуски ланцюгів
а. п. — артилерія піхотна
г. г. — гаубиці ланцюгів
к. с. — загальне скорочено (ланцюгів)
ж. — жандармерія
сл. ст. — службова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 164

ПОЛОНЕНІ:

Остап Іван, 9 п. (в Росії)
Островський Михайло, 77 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Островський Михайло, 10 п. (в Росії)
Пацлавський Іван, 10 п. (в Росії)
Пачковський Франко, 10 п.(в Росії)
Пацимир Іван, 9 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Пацамар Теодор, 9 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Палко Іван, 9 п. (в Росії)
Полюшкевич Петро, 77 п. (в Росії)
Паньків Володимир, ран. (у шпиталн в Росії)
Паньків Олекса, 77 п. (в Росії)
Парцей Іван, 9 п. (в Росії)
Парфанюк Яким, 10 п. (в Росії)
Пасльовський Михайло, 77 п.(в Росії)
Пасичнюк Іван, 9 п. (в Росії)
Пацкевич Антін, 10 п. (в Росії)
Пацлів Юрко, 77 п. (в Росії)
Павлик Іван, 77 п. (в Росії)
Павлик Пилип, 77 п. (в Росії)
Павлишак Франко, 10 п. (в Росії)
Перетінець Роман, 9 п. (в Росії)
Петрашн Іван, 9 п. (в Росії)
Петрів Павло, 77 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Петрів Теодор, 9 п. (в Росії)
Петруса Іван, 9 п. (в Росії)
Петричкович Никола, 77 п.(в Росії)
Петрик Василь, 77 п. (в Росії)
Петрик Данило, 77 п. (в Росії)
Петрик Йосиф, 9 п. (в Росії)
Петрина Петро, 77 п. (в Росії)
Петришин Дмитро, 10 п. (в Росії)
Пятка Іван, 77 п. (в Росії)
Піхо Юрко, 77 п. (в Росії)
Піхо Іван, 77 п., ран. (в Росії)
Піхо Теодор, 77 п. (в Росії)
Піховнч Василь, 9 п. (в Росії)
Підвальний Василь, ран. (в Росії)
Пікульський Михайло, 10 п.(в Росії)
Піндак Іван, 10 п. (в Сербії)
Пдсчій Йосиф, 9 п. (в Росії)
Пайш Михайло, 77 п. (в Росії)
Поздьомик Олекса, 9 п. (в Росії)
Подолак Андрій, 10 п. (в Росії)
Подолець Антрій, 77 п. (в Росії)
Полячнець Іван, 9 п. (в Росії)
Поляк Марко, 9 п. (в Росії)
Поточний Йосиф, 10 п. (в Росії)
Попович Никола, 9 п. (в Росії)
Попович Гнат, 10 п. (в Росії)
Порада Василь, 77 п. (в Росії)
Поріцький Михайло, 77 п. (в Росії)
Продпя Михайло, 10 п. (в Росії)
Пробоїв Дмитро, 9 п. (в Росії)
Проць Михайло, 77 п. (в Росії)
Прокопів Іван, 77 п. (в Росії)
Прокопович Іван, 77 п. (в Росії)
Припонь Стефан, 77 п. (в Росії)
Пришляк Никола, 9 п.,(в Росії)
Пумпа Никола, 77 п. (в Росії)
Пустей Никола, 9 п. (у шпиталн в Росії)
Пушак Стефан, 10 п., ран. (у шпиталн в Сербії)
Пилип Антін, 10 п. (в Росії)
Пилипів Мартин, 9 п. (в Росії)
Пилипяк Іван, 77 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Пилик Никола (Григорія), 77 п. (в Росії)
Пись Теодор, 10 п. (в Сербії)
Пиць Василь, 9 п. (в Росії)
Рачкович Михайло, 77 п. (в Росії)
Радомський Йосиф, 77 п. (в Росії)
Радванський Іван, 10 п. (в Росії)
Радванський Вінцентій, 10 п. (в Росії)
Радицяк Никола, 77 п. (в Росії)
Рапач Іван, 77 п. (в Росії)
Рашкович Іван, 10 п. (в Росії)
Рочняк Стефан, 10 п. (в Росії)
Роман Іван, 10 п. (в Росії)
Романишин Дмитро, 9 п. (в Росії)
Романишин Михайло, 9 п. (в Росії)
Ромнр Іван, 9 п. (в Росії)
Рошик Василь, 9 п. (в Росії)
Рошко Никола, 9 п. (в Росії)
Рожок Михайло, 9 п., ран.(в Росії)
Руцький Кіндрат, 10 п. (в Росії)
Рурак Никола, 77 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Рибак Дмитро, 9 п. (в Росії)
Рибінський Андрій, інф. (в Росії)
Ригель Іван, 77 п. (в Росії)
Сабан Петро, 9 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Сабрямович Броніслав, 77 п., ран. (в Росії)
Садляк Михайло, 10 п. (в Росії)
Садовий Василь, 9 п. (у шпиталн в Росії)
Салагай Никола, 10 п. (в Росії)
Самборський Лько, 77 п. (в Росії)
Самуїл Петро, 10 п. (в Росії)
Савчин Лько, 9 п., ран. (в Росії)
Савчин Гнат, 9 п. (в Росії)
Савка Олекса, 10 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Савка Дмитро, 10 п. (в Росії)
Сегін Михайло, 77 п. (в Росії)
Семанів Іван, 9 п. (в Росії)
Семкович Михайло, 9 п. (в Росії)
Сенчак Василь, 77 п. (в Росії)
Сенчишак Михайло, 77 п. (в Росії)
Сеняк Дмитро, 9 п. (в Росії)
Сеняк Іван, 9 п. (в Росії)
Сеньо Лько, 9 п., ран. (в Росії)
Сеньошко Стефан, 10 п., ран. (в Росії)
Сеньків Дмитро, 9 п., ран. (в Росії)
Сеньків Стефан, 77 п. (в Росії)
Сенишин Данило, 77 п. (в Росії)
Сернюк Григорій, 9 п. (в Росії)
Сарновський Йосиф, підоф. (в Росії)
Сельник Михайло, 10 п. (в Росії)
Сінгарук Антін, 18 стр.
Сюкало Панько, 77 п. (в Росії)
Скабяк Олекса, 9 п. (в Росії)
Скочилис Іван, 10 п. (в Росії)
Скоздзра Олекса, 9 п. (в Росії)
Склянік Василь, 77 п. (в Росії)
Сливак Іван, 10 п. (в Росії)
Сліпець Михайло, 77 п. (в Росії)
Сливка Луць, 9 п. (в Росії)
Сливка Никола, 9 п. (в Росії)
Сметанський Данило, 9 п., ран. (у шпиталн в Росії)
Сметанка Йосиф, 77 п. (в Росії)
Смолинський Іван, 9 п. (в Росії)
Смольницький Теодор, 77 п. (у шпиталн в Росії)
Смик Кирило, 9 п., ран. (в Росії)

(Дальше буде).

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОГ ПІД НАЗВОЮ „ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТТЯ"

Артуковнів'я різних українськнх мозі, недавом вийшов з друку. Видавець дає всім охочим, що пришле свій адрес: MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO. St. Paul, Minn.

DR. KOLER
638 Penn Ave. Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по-українськи).
Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбургу, котрий вдбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досвіду і лічешо перуть приватних хворих і женщин.
Дбитує запорене кровю, уздаві, печінь, у мужин, великі утрудня мічного проводу, дише важкий спірні, сверблячку, шкропуди, недуги шкіри і вінці, находячі в печатості полові або случаї молодости. Голосить ся особисто: почтою не лічу.
Годжи принятн: від 9-ої рано до 8-ої вач. в неділі до 2-ої.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виповідає керичі на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A. New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

ПОЗІР!

Одинока школа механіки, шофірів в Польщі вені. Зачніть тепер, поки автомобільовий трафік ще не так великий. Не оставати без праці, коли можете заробити $18 до $30 як шофір. Наша школа дає повнітельний курс, який тривае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Гварантуємо лайсенси.
КОШТ $15.00.
International School of Automobile Engineers, 88-111
147 E. 40th St. New York

ЗАРОБ! ЦІКАВО! ЗАРОБ!

Шукаєте тратн на ліси добрих шотрів? Ми дамо вам можність дістати ся любитель нукою, не робячи нічого, чи не гадали на ліси інструменти, ані ніг. Гварантуємо вам успіх коли маєте ви 2-ге 20 до 25 літ.
Жадайте сегодня катальог, висилаючи 2-центову марку на відповідь.
Адресуйте 153—18
T. KASPER.
8719 S. Lafin St., D. A. Chicago, Ill.

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ МАТИ фарму, дім при стації железничій, недалеко міста, фабрик, парканах, школах і т. д. де посилають ся наші люди? Коли так, то вимітіть сей цінний куплон і вишліть до нас сейчас а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом. Кількох читателів, котрі перші надішлють нам сей куплон, одержать фарму майже даром. Не зволікайте, бо та оферта тривас лише дуже коротний час і пишіть до:
REALTY COMPANY,
Dep. 309, Broadway, Room 210, New York, N. Y.
151-8

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.
Чому я згодився в сій місцевості?
Тому, щоби наших земляків оберегти перед шкідними нерадливими лікарями, які хочуть визискувати собі в місцевості.
Я є Українцем і говорю свою мовою.
Я лічу медично і хірургічно недуги всі слабости уший, носа, горла, легінь, серця, шлунка, нирок, кишок шлірої, нервові слабости, гермонів. І секундні недуги мужеві і жінці, кождий може в конфіденції зі мною.
Маю офіс з лабораторією і всі найновійші і найскомплікованійші апарати, потрібні до срочно недуги і до хірургії.
Уважно охотно відвідаю на дому кождого, хто до мене зголосить ся або належно. Кождий Українець повинен у потребі годитися зам до мене, а я радо удало правдивої помочи.
DR. JOHN SMITH, Jr.
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.
Мій офіс отворений в кождій част. — Телефон: Stuyvesant 4493.]

Зверніть Увагу!
Спеціально в сім місяци дамо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути граммофон разом з 20-ма пісньми, вартости 450.00 лише за $17.50.
15-ЛІТНА ГАРАНЦІЯ!
Надішліть $5.00 на задаток а відкоротною почтою отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20-ма пісньми які дотепер позволено набрати 20ві з нашим спискі.
Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника граммофонів і другої музичної інструменти. Наші магазин отворений щодепно, не виключаючи неділь, від 9-ої години рано до 10-ої вечором.
GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

ШИРОКО ЗВІСНА ДЕНТИСТИЧНА КЛІНІКА
DR. SAMUEL COHEN
ЛІКАР-ДЕНТИСТ
104 SECOND AVE. cor. SIXTH ST., NEW YORK, N. Y.
ДЕНТИСТИЧНУ РОБОТУ ВИКІНЧУЄ ЗНАМЕНИТО І ДАЄ НАЙЛІПШИЙ МАТЕРІЯЛ. 22-КАРАТОВЕ ЗОЛОТО ГАРАНТУЄСЬ. ПРИ НАПРАВІ І ВИТЯГАНЮ ЗУБІВ ЗАСТУСОВУЄ ГАЗ, ЗГУЩЕНИЙ ВОЗДУХ І ЕЛЕКТРИКУ. 1255—
Приймаєсь також на сплату. Роботу гарантусь на 10 літ. На предложене сего оголошена ласкаве і вищистить Вам зуби БЕЗПЛАТНО.

Найкрасші християнські сьвята сьвіта

Різдва Христового вже близько!

ТОМУ В СЕЙ КРАЙНИЙ ЧАС

відзиваємо ся до земляків і звертаємо їх увагу на найбільший і найдобрійший склад з напитками яким є християнсько-славянська гуртова торговля фірми

МИХАЙЛО БОСАК, КОМП.,

СКРЕНТОН, ПА.

Ся гуртова торговля, яка торгує між Словаками і Славянами в Америці висше 25 літ, є вельми улюблена, бо продає лише чисті, нефалшовані напитки по уміркованих цінах, при добрій, старанній, християнській обслузі. Кождий, хто хоч раз купить напитон у сеї фірми, переконаєть ся, що нігде не дістане так добрих, а так смачних і чистих напитків, як у фірми Михайла Босана, Комп. Чому мали би Ви купувати напитки у незнаних не-християн, котрих не знаєте, а котрих напитки є лихої якости, коли можете дістати за тусаму ціну напиток чистий, нефалшований від своєї християнської фірми, котра Вам ручить за чистоту напитків.

Для поінформования тих, котрі відай про се ще незнають, подаємо тут цінy звичайних, а в Америці улюблених напитків:

	Ціна гальона:				
Горівка біла і червона	$2.00	2.50	3.00	3.50	4.00
Рум	2.50	3.00	3.50	4.00	
Коняк	2.50	3.00	3.50	4.00	
Джін (Борівка)	2.50	3.00	3.50	4.00	
Сливовиця		3.00	4.00	5.00	
Тержелиця		3.00	4.00	5.00	
Алькоголь (спірт)		3.00	3.50	4.00	
Кменківка		2.00	2.50	3.00	
Анижівка		2.00	2.50	3.00	
Ростопчин		2.50	3.00	4.00	
Вина білі або червоні		1.50	2.00	2.50	

Замовлення полагоджуєть ся сейчас по одержаню, але тільки за гроші післані наперед. Експрес оплатимо самі при посилках від 5 дол. в гору з отсих стейтів: Пенсильванія, Огайо, Мериленд, Нію Джерзи, Нію Йорк, Род Айленд і Конектикут.

Важне при тім всім се, що фірма Михайла Босака Комп. обдарує, як що року так і сього, кождого свого приятеля гарним стінним календарем.

Тож не купуйте на сі християнські сьвята напитків у всяких жидівських, або й инших фірмах, котрі Вам не можуть ручити за чистоту своїх напитків, але звертіть ся з повним довірєм до того найбільшого славянського і християнського складу Михайла Босана і Комп., а можете бути певні, що Вам доставить ся чисті і нефалшовані напитки без всяких непріємностий аж до Вашого дому.

Тож памятайте адресу тої торговлі і пишіть за великим цінником, який Вам на жаданє вишлемо даром і оплачено. У сеї фірми дістанете всі тутешні і красві напитки.

Адресуйте свої замовленя, грошеві посилки і листи на адресу:

MICHAEL BOSAK CO.,
Scranton, Pa.

КОЖДИЙ ЗАМОВЛЯЧИЙ ДІСТАНЕ КРАСНИЙ СТІННИЙ КАЛЕНДАР І ПУТНЄ ЧИТАНЄ.

PERFECTION ДОПОВНЯЄ ВАШІ ПРИБОРИ ДО ГОЛЕНЯ

ЧЕРКНІТЬ сірник а Perfection сейчас пічне горіти. В пятьох хвилинах ціла спальня опалена.

Длячого зносити зимно, холод чи вохкість, коли сей не дорогий, малий можливий до перенесеня піч, є все готовий під руками, щоби огріти спальню, купальню, в кождій кімнаті Вашого мешкання.

Perfection є чистий, вигідний до уставленя де лише хочете. Десять годин вигоди з одного гальона нафти.

Без диму і чаду. Нїчо не коштує коли не уживаний, а притім все готовий до вигідного ужитку у Вашій хаті.

Уживайте Aladdin Security Oil до паленя в печах, огрівачах і лямпах, а осягнете успіхи.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY

ГЛЯДИ ЗА ТРИКУТНОЮ ОХОРОННОЮ МАРКОЮ.

Продаєть ся у рінних модолях і розмірах по всіх залізних склепах, більших і менших.

Нагороджені найвисшою премією на Панамській виставі.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ
„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ
Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

DR. RICHTER'S Pain-Expeller найсильнійший ліпрот РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА, СУДОРАВІВ І МАЗІВ.
Оригінальні пачки мають оранжевий знак на кождім пудлі.
Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якоря.
Фляшочки по 25 і 50 центів в аптеках і другої від фірми.
Jos. Richter & Co.
242-60 Washington St.
NEW YORK, N. Y.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старорідного християнського Лікаря).

Се лічнице заведенє має ціль виробляти славу. Спеціально лічать тут застарілі желудкові недуги, як також перестуджене, заладжене печінки і другі внутрішні недуги, сліпоспість і секретні недуги мужчин і женщин. Цілковите вилічуванє з ревматизму, пухлини і ран лишає і спірні випадки. Ліки виробляють ся від давнього лікаря, і з инбільших зіл привізених зі старого краю. Лікар говорить по руськи.
Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключивши неділь.
Dr. BUKKY'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Bet. 1st Ave & Ave A.